

అంక ఇంకే

శంకరమంచి పార్థసారథి

నాయుడుగారికి ఎన్నడూ లేనిది కొడుకు సుబ్బారావు మీద మొదటిసారి కోపం వచ్చింది, కొడుకు ఏమైపోతాడో అన్న భయం మొదలైంది. ఆయనలో ఈ భావాలన్నీ కలగటానికి కారణం, సుబ్బారావు స్నేహితుడు ఆచారి అందించిన సమాచారం.

మొదటినించీ గూడా నాయుడుగారు కొడుకుని చాలా గారాబంగా పెంచుకుంటూవచ్చారు. ఎప్పుడూ పల్లెత్తు మాటనలేదు. చదువు విషయంలో గూడా. సుబ్బారావు ఒక్కో క్లాసులో రెండు మూడేళ్ళు తీరుబడిగా కూర్చుండి పోయినా, ఏమనకపోగా . చాలా సహనంగా చదివించుకుంటూ వచ్చారు. కొడుకు కాలేజీలో చేరగానే నడిచెడితే ఎక్కడ అరిగిపోతాడో అని చిన్న సైజు కారుకొనిచ్చారు. ఆ కారులో అయిలు నింపటానికి అతగాడి జేబుల ఎప్పటి కప్పుడు నింపుతూనే వచ్చారు. ఇదంతా ఎందుకు చేసారంటే, ఏదో కొడుకు చదువుకుని, వాడు బాగుపడి, తనని గూడా బాగుచేస్తాడని ఆశించి ....అంతేగాని ఇలా తగులడతాడని తెలిస్తే అసలు చదివించేవారా ? ఇంత డబ్బు అతగాడి మీద ఖర్చు పెట్టేవారా ?

ఇంతకీ నాయుడు గార్కి అంతగా కోపం తెప్పించిన విషయం, ఆచారి అందించిన సమాచారం ఏమిటంటే .

మామూలుగా, ఆచారి సుబ్బారావు కోసం అతడు లేని సమయంలో రావటంతో నాయుడు గారు అతణ్ని కూర్చోపెట్టి మెల్లిగా కబుర్లలోకి దింపి, చదువు లెట్టావున్నాయని అతి మామూలుగా అడిగారు.

ఆచారి ఆ ప్రశ్నకి జవాబివ్వకపోయినా, మాట్లాడకుండా వూరుకుండిపోతే బాగుండేది. కాని ఆచారి అలా వూరుకోక అసలు విషయం ప్రక్కనపెట్టి ఇంకో విషయం కదిపి నాయుడు గారి ఆందోళనకి పరోక్షంగా కారకుడయ్యేడు.

“ మీవాడి సంగతి మీకు తెలీదులావుంది. కాలేజీలో వాడికి ఎంత పేరు ! అమ్మాయి లందరికీ వీడు ఆదర్శ పురుషుడండి ! ” గొప్పగా పేరాడు.

అసలా ఆచారి ఎవర్ని గురించి మాట్లాడుతున్నాడో అర్థం కాక “ ఎవరు మావాడా ! ఎందుకని ” ప్రశ్నించాడు.

“ అవునండి సుబ్బారావే ! మొన్నీ మధ్య ‘ వరకట్న నిషేధం ’ అన్న విషయంపై గంటసేపు ఏకబిగిగిన మాట్లాడేసి, మోచేతి ప్రమాణంగల కప్పు గెల్చాడు ! మీకు తెలీదులా వుంది ” తనే గెల్చినంత సంతోషంగా చెప్పాడు.

అప్పుడే నాయుడుగారి ఆందోళనకి అంకురంపడ్డది. అందుకే “ వూ ” (ఏడవ లేక పోయాడు) ” మూలిగారు.

నాయుడుగారి ‘ వూ ’ లోంచి వూపిరి తీసుకుని ఆచారి మళ్ళీ, “ అంటే మీకు ఇది గూడా తెలీదా ? ” అడిగాడు.

“ ఇంకేమిటి ? ” మళ్ళీ ఏం వినాల్సివుంటుందోనన్న బాధతో అడిగాడు.

“ ఆడపిల్ల వివాహానికి పూర్వం .... సోషల్ గా వుండొచ్చునా ..... కూడదా ? అన్న విషయంపై ఆరు పేజీలు వ్రాయమని వ్యాస రచన పోటి పెడితే, మనవాడు అరవై పేజీలు ఏకిపారేశాడు. ”

“ ఎవరిని ”

“ ఎవర్నేవిటండి - సాంప్రదాయాన్ని, ఆచారాలని , పెద్ద వాళ్ళని, సంఘాన్ని, ఈ నాటి వివాహ వ్యవస్థని ”

“ అంటే మావాడు ఇంకో మోచెయ్యి సైజు కప్పు గెల్చాడన్నమాట (వీడిట్టాతగులడి పోతున్నాడేం ?) ”

“ ఈసారి కప్పివ్వ లేదనుకోండి - ఓ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చారు. అప్పటినించి ఆడపిల్లలపాలిట దేముడై కూర్చున్నాడు సుబ్బారావు ”

“ కూర్చుంటాడు - ఎందుకు కూర్చోడు ? చదువుకి పంగనాలెట్టేసి వెధవ్వేషాలూ వీడూను ” ప్రకాశంగానే అక్కసుని వెళ్ళబోసుకున్నారు.

మారిన వాతావరణాన్ని గమనించిన ఆచారి మెల్లిగా తప్పుకున్నాడు.

నాయుడుగారు బాధపడిపోతున్నది సుబ్బారావు చదువుకి పంగనాలెడుతున్నాడని కాదు, అతడిలో వచ్చిన, వస్తున్న మార్పుల గురించి. ‘ వరకట్నం కూడదని వాదించాడట, దానికి ఆ కాలేజీ వెధవలు పొంగిపోయి కప్పిచ్చారుట. రేపు నిజంగా వాడు కట్నం తీసుకోనంటే తనగతేం కావాలి ? వీడిని నమ్ముకుని వచ్చే సంవత్సరం రెడ్డి ప్రారంభించబోయే వ్యాపారంలో తాను గూడా భాగం కలుస్తానని మాటిచ్చాడే ? తన

మాటేం కాను ? ' అప్పటినించి ఆయన ఆయన కొడుకు గురించి వాకబు చేయటం మొదలెట్టారు. ఈ ఆందోళన , బాధని ఒక్కరూ భరించలేక, ఒక రోజు భార్య సావిత్రమ్మతో

“ వీడికి పెళ్ళి చేసేస్తే పోతుందేమో ? ” అన్నారు.

“ వాడి పెళ్ళికి అప్పుడేం తొందరండి - చదువు కానీండి ” అన్న భార్య వంక మింగేలా చూపేస్తూ,

“ మనవాడి చదువు అయిపోవటం అంటూ లేదు. అలా చదివేస్తూనే వుంటాడు. ఎన్నేళ్ళయినా. అయినా వీడేం చదివి దేశాన్నేలాలా ? మంచి పిల్లని చూసి పెళ్ళి చేస్తే కాస్త ఇంటిపట్టునన్నా పడివుంటాడు ”

భర్త వుగ్ర రూపం చూసి భయపడి ఆవిడ “ సరే మీ ఇష్టం ” అంటూ పచ్చ జెండా వూపింది.

అప్పటినుంచి నాయుడుగారు సంబంధాలు చూట్టం మొదలెట్టారు (సుబ్బారావుకి తెలీకుండానే)

ఇంకో రోజు ఆయన బ్యాంకులో పన్నూసుకుని బయటకొస్తుంటే ఆచారి కంగారుగా వెడుతూ కనిపించాడు. అతడిగాడిని చూసి ఏం ఆశ్చర్యపోలేదుగానీ, అతడి చేతిలోవున్న వస్తువుని చూసిం తర్వాత మనస్సు పరిపరివిధాలపోయింది. అందుకే వెంటనే,

“ ఏవిటోయ్, అప్పుడే పెళ్ళికి కావాల్సినవన్నీ ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నావా ! ” అని అడిగారు అతడి చేతిలో పెళ్ళి పీటని చూస్తూ.

“ అబ్బే అది కాదు సార్..... ” చూడకూడని వ్యక్తిని చూసినట్లుగా బాధపడుతూ అన్నాడు.

“ ఏవిటి, హడావుడి ? ” రెట్టించి మళ్ళీ అడిగారు కాబట్టి తప్పక ఆచారి మెల్లిగా “ మనవాడు - అదే సుబ్బారావండి - ఇవాళ పెళ్ళిచేయిస్తున్నానండి ” పెళ్ళి కబురు చల్లగా చెప్పాడు.

“ ఎవరికి ? నీకా ” గుండె నిండా గాలిపీల్చుకుంటూ అడిగాడు.

“ అబ్బె నాక్కాదండి - మా కాలేజీలో ఇద్దరు ప్రేమించుకున్నారండి. పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకున్నారు, కానీ పెద్దలు అంగీకరించలేదు, అంటే వేర్వేరు కులాల వాళ్ళు లెండి - చివరికి మన సుబ్బారావు నడుం కట్టి, కానీ కట్నంగానీ, ఖర్చుగాని లేకుండా గుళ్ళో పెళ్ళి చేయిస్తున్నాడు. అదీ విషయం. వస్తానండి ముహూర్తం వేళవుతోంది ” అంటూ ముందుకి పోబోయి ఆగి మళ్ళీ “ సార్ నేచెప్పానని చెప్పకండి - గొప్ప రిస్క్లో పడతా ” అని చక చకా వెళ్ళిపోయాడు.

నాయుడుగారు చాలాసేపు అలాగే నిలుచుండి పోయారు. ‘ లాబంలేదు, వీడు పూర్తిగా కొరకరాని కొయ్యగాలా అయిపోతున్నాడు. ఇంకాలస్యంచేస్తే తనమాటే వినకపోవచ్చు ’ అనుకుంటూ ఇంటి దారిపట్టారు.

ఆ రోజునించి బుల్లోవున్న అన్ని విషయాలుల్ని ప్రక్కకు నెట్టి కేవలం కుమార రత్నం గూర్చే ఆలోచించడం మొదలెట్టారు.

నాయుడు గారికి రాజకీయ పరిజ్ఞానం చాలా వుంది, ఎన్నో రాజకీయ తుఫాన్లని చూసారు. పెద్ద మేధావులనబడే వాళ్ళని పిల్లిగింతలు కొట్టించేసారు. ప్రజల అదృష్టం కొద్దీ కాస్తలో తప్పిందిగానీ లేకపోతే మంత్రి అవటానికి పూర్తి అర్హతలున్నవారు. కానీ అంత విజ్ఞానం , అనుభవం వున్నా కొడుకు సైకాలజీ ఏమిటో అర్థం చేసుకోలేకుండా వున్నారు. అందుకే ఆయనలో ఆయనే మదనపడసాగారు.

ఒకనాటి సాయంకాలం తిరగి తిరిగి నాయుడుగారు ఇంటికి చేరుకునేసరికి, సుబ్బారావు ఎవరితోనో ఆవేశంగా మాట్లాడుతున్నాడు.

ఆయన సద్దుచేయడకుండా అలాగే ప్రక్కన వున్న కుర్చీలో కూర్చుని ఆలకించసాగాడు.

“ .....ఒరే పూల్ మనం ఈ పెద్దవాళ్ళ ‘ ట్రాప్ లో పడకూడదురా ! ఈ సంఘంలో ఆడదాని పరిస్థితి మెరుగుపడాలంటే దానిక మనలాంటి యువకులే నడుం కట్టాలా. ఈ వరకట్నం అన్నది ఒక జాడ్యంటాంటిది. తర తరాలుగా వస్తున్న ఇక పెద్ద అంటు రోగం. కట్నం తీసుకుంటున్నావంటే నిన్ను నీవే అమ్ముకుంటున్నా వన్నమాట ! ఇన్నీ తెల్సి, ఇన్నాళ్ళుగా నా స్నేహం చేసి, చివరికి మానాన్న కట్నం తీసుకుంటా నంటున్నాడని అంటావా ! సిగ్గులేదూ ఆ మాటనటానికి ? ” ఆవేశంగా చెప్పుకుపోతున్న సుబ్బారావు వుపన్యాసం విని నాయుగుగారు ఇంకో సందర్భంలో అయితే చప్పట్లు కొట్టేవారేమోగాని, ప్రస్తుతం మొఖానికి పట్టిన చెమటని కర్చీఫ్ తో తుడిచి, వారి సంభాషణని వింటూ అలాగే కూర్చుండి పోయారు.

లోపల ఆచారి మెల్లిగా “ అది కాదురా, నా పెళ్ళిచేసి, నా కట్నంతో నాచెల్లెలు పెళ్ళి చెయ్యాలట ” సంజాయిషీ ఇస్తున్నట్లుగా అంటున్నాడు.

“ ఇలాగే ప్రతివాళ్ళు అనుకుంటే , మనం బాగుపడే దెప్పుడు ? మనం ఆశించిన మార్పెలా వస్తుంది....? ఆల్ రైట్, నువు కట్నం లేకుండా పెళ్ళిచేసుకో, నీ చెల్లెలికి వరకట్నం అడక్కుండా ఎవ్వరూ రాకపోతే, నే చేసుకుంటా, సరేనా ? ....ఇంకో విషయం. నువ్వు కులాంతర వివాహం చేసుకుంటావని ఆశించాను. ఆల్ రైట్..... గో ఎ హెడ్... విష్ యూ ఆల్ ది బెస్టు ....”

ఇకవారు బయటకొస్తారన్న అనుమానం గల్గి, వారి కంటపడటం ఇష్టంలేక నాయుడు గారు ప్రక్క గదిలోకి తప్పుకున్నారు.

“ అసలు మీరు వల్లిస్తున్న ఆదర్శాలన్నీ ఆచరిస్తాడా ? లేక తన లాగ చెప్పటం వరకేనా ? అది రూడిగా తెల్పుకోవాలి. ఒక వేళ. చెప్పినవన్నీ తు.చ.తప్పుకుండా ఆచరిస్తానంటే తన పరిస్థితేమిటి ? వాడి మీద కట్నం ఆశించక పోవటం వల్ల తనకెంత నష్టం ? కట్నం మాట దేముడెరుగు, మరో కులం అమ్మాయిని చేసుకుంటానంటే, తన కర్తవ్యం ఏమిటి ? వాడితో ఘర్షణపడటమా ? లేక వాడి మార్గాన పోవటమా ? ఘర్షణ పడటం వల్ల పెద్ద వుపయోగం వుండక పోవచ్చు - గుళ్ళో పెళ్ళిళ్ళు చేయించినవాడు, తన పెళ్ళీ చేసుకోలేడా ? మరేం చెయ్యాలి ? ఏం లేదు ఏమాత్రం ఆలస్యం చెయ్యకుండా వాడిని పిల్చి, ‘ నీకో సంబంధం చూశాను, మూడు లక్షలు కట్నం. మనవాళ్ళే - నువ్వు కూడా చూసి సరే అంటే ’ అనాలి అవుదావాడు ‘ నేను కానీ కట్నం తీసుకోను సరిగదా ఇంకో అమ్మాయిని ప్రేమించాను ’ అంటాడు. ఆ సమయంలో మంచిగా బేరానికి దిగాలి.... ”

సావిత్రమ్మగారు గదిలో కొచ్చి లైట్ సే దాకా అలా ఆలోచిస్తూనే వున్నారు.

నాయుడుగారికి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాక దాన్ని వెంటనే అమలు పర్చటం అలవాటు అందుకే,

“ అబ్బాయి నోసారి పిల్చుకురా ” అన్న ఆర్డరు జారీచేసి, ఆవిడటు వెళ్ళగానే, లేచి మంచం మీద పడుకుని , ‘ మూడ్స్ లో ’ కొచ్చి కొడుకు కోసం ఎదురుచూస్తున్నారు.

సుబ్బారావు మెల్లిగా తల్లి వెనకగా వచ్చి, తండ్రి సంజ్ఞ ప్రకారం ప్రక్కనే వున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

సావిత్రమ్మ గారికి అంతా వింతగాను, ఆశ్చర్యంగానూ వుంది.

నాయుడుగారు మెల్లిగా లేని ఓపికని తెచ్చుకుంటున్నట్లుగా ఫీలింగ్ పెట్టి “ నీతో ఒక ముఖ్యమైన విషయం మాట్లాడాలని పిలిపించారా ” అన్నారు.

“ చెప్పండి ”

“ ఏం లేదు - నా ఆరోగ్యం పూర్తిగా దెబ్బతింది. మీకెవరికీ చెప్పలేదుగానీ, గుండె మహా బలహీనంగా కొట్టుకుంటోంది (అబద్ధం) ఏవేళటప్పుడు ఏం జరుగుతుందోనన్న బెంగే నన్ను రోజురోజుకి తినేస్తోంది (మళ్ళీ అబద్ధం) అందుకే నేనుండగానే పెళ్ళిచేసి ఆ ముచ్చట కళ్ళారా చూడాలని ఆశగా వుందిరా ! ” మాట్లాడటం ఆపి భార్యా, పుత్రుల వంక, చూసారు.

వాళ్ళ దగ్గరనించి ఎటువంటి రియాక్షన్ లేకపోవటంతో మళ్ళీ అందకున్నారు. “ నా మాటని కాదనవన్న ధైర్యం వుంది బాబూ, అదే ధైర్యంతో ఓ సంబంధంగూడా చూసాను. లక్షణమైన పిల్ల, లక్షణమైన సంసారం, లక్షల కట్నం..... నువు కూడా చూసి సరే అంటే ముహూర్తం పెట్టిద్దాం ”

సావిత్రమ్మ గారు కంగారుగా, “ నాతో మాట మాత్రమైన అనలేదే ? ” అంది.

భార్యవంక మింగేసేలా చూసి, మళ్ళీ కొడుకుతో , “ చెప్పు నాయనా, నీ అభిరుచులేమైనా వుంటే చెప్పెయ్ ” అన్నారు గారాబంగా, సుబ్బారావు మెల్లిగా, “ నాన్నా, నాకు కొన్ని ఆదర్శాలున్నాయి. అదర్శవంతంగానే వివాహం చేసుకోవాలనుకున్నాను. కానీ.... మీరు కనబరుస్తున్న ప్రేమ ఆప్యాయతల ముందు తలొంచక తప్పటం లేదల్లే కనిపిస్తోంది. అయినా చూస్తూ చూస్తూ నేను నమ్మినసత్యాలు, వల్లించిన ఆదర్శాలనీ వదిలెయ్యలేను. అందుకే ఓ నిర్ణయానికొచ్చాను ” అని తండ్రివైపు చూసాడు

నాయుగారికి నిజంగానే గుండె బలహీనమైపోయినట్లుగా అనిపించింది.

మెల్లిగా “ చెప్పు నాయనా నీ నిర్ణయం ఏమిటో ” అన్నారు.

సుబ్బారావు మళ్ళీ అన్నాడు “ ఏం లేదు, నేనెటూ నిర్ణయించలేకపోతున్నాను. అందుకే రెండ కాగితాల మీద, రెండు పద్దతులు వ్రాసి, అంటే ఒక కాగితంపై “ నాన్నమాట నేను వినాలి ” , రెండో కాగితంపై “ నా మాట నాన్న వినాలి ” అని వ్రాసి రెండు కాగితాలు కలిపి లాటరీవేద్దాం. ఏ విధంగావస్తే అలా చేద్దాం. రెండో వాళ్ళు దానికి విరుద్ధంగా ప్రవర్తించకూడదు. ”

నాయుడుగారు ఎన్నో ఎన్నికల్లో నిలబడ్డారు, గెల్చారు. కానీ ఇప్పుడెందుకో భయం వేసింది. అయినా తప్పలేదు ? “ సరే ” అన్నారు.

సుబ్బారావు చకచకా కాగితం చింపి, రెండిటి మీద ఏదో వ్రాసి, చిన్న చిన్న మడతలుగా చుట్టి, రెండింటిని చేతిలోపట్టుకుని తండ్రివంక చూసాడు, “ రెడీ ” యేనా అన్నట్లుగా.

తండ్రి తలూపిన మీదట, రెండు కాగితాలని గలగల లాడించి, టేబిలుమీద వేసాడు.

నాయుడుగారు ప్రక్కనేవున్న భార్యని ఒక కాగితం తీసి ఇమ్మన్నారు.

ఆమె అలాగే ఒక కాగితానిన తీసి భర్త చేతిలో వుంచింది.

ఆయనకి కాగితాన్ని తీసి చూడాలంటే భయంగావుంది. అయినా తప్పని సరిగా, వణికేచేతుల్తో మెల్లిగా తీసి చదివారు. అక్కడున్నది చదివి తర్వాత ఆయనకి ఎక్కడలేని బలం, ధైర్యం వచ్చాయి. దాంట్లో “ నాన్నగారి మాట నేను వినాలి ” అని వ్రాసుంది.

కాగితాన్ని సుబ్బారావు కిచ్చారు.

అతడు దాన్ని చదివి, గంభారంగా “ సరే, మీరే గెల్చారు. ఒప్పందం ప్రకారం, నా పెళ్ళిమీ ఇష్టం, ఆ బరువు బాధ్యతలన్నీ మీకే వదిలేస్తున్నాను. కట్నాలే తీసుకుంటారో...కానుకలే తీసుకుంటారో అంతా మీ ఇష్టం. నా పనల్లా మీరు చూపించిన అమ్మాయికి తాళి కట్టటం, అంతే ” అని సీరియస్ గా బయటికెళ్ళిపోయాడు.

నాయుడుగారికి పిచ్చి ఆనందంగా వుంది. ఈ సమస్య ఇంత త్వరగా, ఇంత లాభసాటిగా పరిష్కరమవుతుందని కల్లోగూడా అనుకోలేదు.

బల్లమీద రెపరెపలాడుతున్న కాగితాన్ని చేతిలోకి తీసుకు, “ ఈ కాగితం తనకి అసాధ్యం అనుకున్న పెన్నిదిని తిరిగి తెచ్చిపెట్టింది, ఇది తన పాలిట రక్షరేకు ” అనుకుంటూ ప్రక్కనవున్న రెండో కాగితాన్ని గూడా చేతిలోకి తీసుకుని “ అదే కాగితం వచ్చి వుంటే, ఈ పాటికి తనీ పరిస్థితిలో వుండే వాడా ? కుళ్ళి ఏడుస్తూ వుండేవాడు ” అనుకుంటూ రెండో కాగితాన్ని మడతులు విప్పి ఆసక్తిగా చదివారు.

అంతే !

అందులో వ్రాసివున్న దాన్నిచూసి అలాగే కూర్చుంది పోయారు. నోటమాట రాలేదు.

ఆ కాగితంలో గూడా, “ నాన్నగారి మాటనే వినాలి ” అని వ్రాసుంది.

కొద్ది సేపటికి తేరుకున్న నాయుడుగారు, కొడుకు తెలివి తేటల్ని తలచుకుని మురిసిపోయారు.

----- అయ్యిపోయింది -----